

Miljøgodkendelse

Morsø Kommune

Miljøgodkendelse

af ejendommen

I/S Kjærsminde

Lyngvej 4, 7950 Erslev

Miljøgodkendelse efter § 12 i *lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*
(lov nr. 1486 af 4. december 2009)

Godkendelsesdato: 27. juni 2014

Registreringsblad

Titel: §12 miljøgodkendelse af soproduktion,
Lyngvej 4, 7950 Erslev Mors

Dato for ikrafttrædelse: 27. juni 2014

CVR-nr.: 31840260

CHR-nr.: 39305 og 16623

Ejendomsnummer: 7730061297

Matr. nr.: 4 e

Ejerlav: Mellem Jølby, Solbjerg

Adresse: Lyngvej 4, 7950 Erslev Mors

Bedriftsejer og ansøger: I/S Kjærsminde, Lyngvej 5, 7950 Erslev Mors

Konsulent: Linda Thordal
Landbo-Limfjord, Resenvej 85, 7800 Skive
Tlf.: 96153007, e-mail: lth@landbo-
limfjord.dk

Tilsynsmyndighed: Morsø Kommune

Ansøgningsskema nr.: 58334

Indledning

Morsø Kommune har den 11. november 2013 modtaget ansøgning om udvidelse af soholdet på ejendommen Lyngvej 4, 7950 Erslev.

Det ansøgte udløser, jf. lov om miljøgodkendelser mv. af husdyrbrug¹, krav om miljøgodkendelse af ejendommen.

Ejendommen består af to staldanlæg: Lyngvej 5 og Lyngvej 4, begge tilhørende ejendommen Lyngvej 4. Lyngvej 5 blev i 2006 screenet til en produktion på 650 årssøer, 16.900 smågrise (7,2-29,5 kg) og 150 polte (29-100 kg). I 2012 anmeldte ejendommen fulde stalde og fik tilladelse til 650 årssøer, 20.600 smågrise (7,3-30 kg) og 150 polte (30-107 kg) på Lyngvej 5. På Lyngvej 4 er der tilladelse til en årsproduktion på 1600 polte. Denne er dog nedjusteret pga. kontinuitetsbrud til 513 polte.

Der søges nu om udvidelse til 1200 årssøer, 10.000 smågrise og 300 polte på anlægget Lyngvej 5, og 600 polte på Lyngvej 4. I forbindelse med udvidelsen opføres en tilbygning til eksisterende stald på Lyngvej 5. Begge anlæg skal godkendes samlet, da der er tale om én ejendom, der er driftsmæssigt forbundet, og ikke kan adskilles.

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været sendt i foroffentlighed i perioden 7.-21. marts 2014. Der er i foroffentlighedsperioden ikke indkommet bemærkninger til sagen. Udkastet til miljøgodkendelse har været i høring i perioden 13. maj til 24. juni. Der er i høringsperioden ikke indkommet bemærkninger til udkastet.

Resumé

Der søges om tilladelse til udvidelse fra 293,62 DE til 347,69 DE i søer med smågrise samt egen polteproduktion. Udvidelsen foretages dels i eksisterende stalde og dels i en mindre tilbygning til eksisterende stald. Smågriseproduktionen reduceres, da ca. halvdelen af produktionen sælges fra.

Ejendommen ligger i det åbne land, og er opdelt i to adresser med hvert sit stuehus, hhv. Lyngvej 4 og 5. Lyngvej 5 ligger ca. 560 m øst for Lyngvej 4. Størstedelen af dyreholdet er samlet på Lyngvej 5, hvorfra al gyllen pumpes til Lyngvej 4. På Lyngvej 4 er der, udover gyllebeholdere, en karantænestald til indkøbte polte. Ejendommen ligger i primært jordbrugsområde.

Ammoniak emissionen fra ejendommen stiger fra 2.988,5 til 3.837,31 kg N/år som følge af udvidelsen.

Alle lugtgeneafstande er overholdt med bred margin.

Antallet af transporter til og fra Lyngvej 5 stiger med ca. 25% om året. Stigningen skyldes flere lastbiltransporter med foder samt flere gylletransporter til udspretningsarealer. Alle gylletransporter sker til og fra Lyngvej 4. Af hensyn til naboer er der stillet vilkår om støvbegrænsende tiltag på indkørslen til gylletankene.

Næringsstof udvaskningen vurderes ikke at medføre væsentlig negativ påvirkning af natur, grundvand og overfladevand. Som virkemidler anvendes 4 % ekstra efterafgrøder og levering af gylle til afgasning.

¹ Lov nr. 1486 af 4. december 2009

Morsø Kommune vurderer, at det ansøgte projekt ikke har en væsentlig negativ indvirkning på naboer, miljø, naturværdier og landskabelige værdier.

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Resumé	3
1 Godkendelsen	7
2 Generelle forhold og vilkår	7
2.1 Beliggenhed og planmæssige forhold	7
2.2 Generelle vilkår	7
3 Husdyrbrugets anvendelse af Bedste tilgængelige teknik (BAT)	8
4 Husdyrbrugets anlæg	17
4.1 Indretning og drift af stalde	17
4.2 Gødningshåndtering og opbevaringsanlæg	17
4.3 Råvare-, vand- og energiforbrug	18
4.4 Lugt og støv	18
4.5 Lys og støj	19
4.6 Spildevand	20
4.7 Transporter	20
4.8 Affald	20
4.9 Skadedyrsbekæmpelse	21
4.10 Sprøjtemidler og andre kemikalier	21
4.11 Driftsforstyrrelser og uheld	21
4.12 Husdyrbrugets forslag til vilkår og egenkontrol	22
4.13 Forhold ved husdyrbrugets ophør	22
Gyllebeholder, fortank, gyllekanaler, tømmes/rengøres.	22
Fodersiloer/foderrum tømmes og rengøres	22
Staldafsnit tømmes /rengøres.	22
Halmstakke fjernes	22
Olietanke tømmes Døde dyr fjernes.	22
Kemikalier-medicin bortskaffes efter kommunens affaldsregulativ.	22
4.14 Alternative muligheder	23
5 Husdyrbrugets arealer	24
7 Varetagelse af hensyn til landskabet	32
8 Samlet vurdering og konklusion	34
9 Retsbeskyttelse og underretning	35
9.1 Klagevejledning	35
9.2 Retsbeskyttelse	35

9.3 Underretning om miljøgodkendelse _____	35
Bilag 1 Placering i forhold til naboer _____	37
Bilag 2 Situationsplan _____	38
Bilag 3 Arealer _____	39
Bilag 4 Kapacitetserklæring _____	41
Bilag 5 Transportveje _____	43
Bilag 6: Natura 2000 område nr. 42: Mågerodde og Karby Odde _____	43
Bilag 7: Natura 2000 område nr. 28: Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø _____	46

1 Godkendelsen

På baggrund af de givne oplysninger i ansøgningen, suppleret med kommunens vilkår og vurderinger, meddeles ansøger I/S Kjærsminde hermed godkendelse efter § 12 i *lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*, af den ansøgte husdyrproduktion på ejendommen Lyngvej 4, 7950 Erslev Mors.

Godkendelsen meddeles i medfør af *lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* nr. 1486 af 4. december 2009 samt *bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* nr. 1280 af 8. november 2013. Godkendelsen er baseret på ansøgningskema nr. 58334 version 5.

Godkendelsen meddeles på vilkår som beskrevet i det følgende. Husdyrbrugets anlæg og arealer skal fremover drives i overensstemmelse med de fastsatte vilkår.

Med godkendelsen følger 8 års retsbeskyttelse, som udløber i 2022. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres jf. § 40 i *lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*, såfremt der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkninger, eller der søges om tillæg til godkendelse.

2 Generelle forhold og vilkår

2.1 Beliggenhed og planmæssige forhold

Ejendommen ligger på det vestlige Mors i et område, der i Kommuneplan 2013-25, er udpeget til primært jordbrugsområde.

Nærmeste naboejendom uden landbrugspligt (Vangvej 3) ligger 413 m nordvest for Lyngvej 5, nærmeste samlede bebyggelse er Solbjerg godt 500 meter nordøst for Lyngvej 5, nærmeste byzone er Ø. Jølby 1400 meter nordvest for Lyngvej 5. Cirka 1200 m sydvest for Lyngvej 5 ligger der et sommerhusområde.

Området er generelt præget af landbrugsjord. Der findes mindre moser, søer og enge i området. Et større EU-habitat- og fuglebeskyttelses område, Mågerodde og Karby Odde, ligger ca. 4000 meter sydvest for ejendommen.

2.2 Generelle vilkår

- 2.2.1 De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 2.2.2 Udvidelsen skal være påbegyndt inden 2 år fra godkendelsen meddeles. Er byggeriet, ændringen og udvidelsen ikke fuldt gennemført indenfor 3 år fra godkendelsen meddeles, vil godkendelsen kun gælde for den produktion der ved udløbet af de 3 år eller i løbet af de 3 år er registreret på ejendommen, under forudsætning af at byggeriet er opført. Ejeren skal underrette tilsynsmyndigheden, såfremt besætningens størrelse 3 år efter godkendelsesdatoen ikke har nået den godkendte størrelse.

3 Husdyrbrugets anvendelse af Bedste tilgængelige teknik (BAT)

For at sikre, at landbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold, er det væsentligt at foretage en vurdering af anvendelsen af ressourcer og emission af forurenende stoffer fra produktionen.

Et af miljøgodkendelseslovens hovedformål er, at der særligt skal tilsigtes at fremme anvendelsen af bedste tilgængelige teknik (BAT), herunder renere teknologi, således at ressourceforbruget og tabene af forurenende stoffer til omgivelserne bliver mindst mulig. BAT er således et bredt begreb, der for husdyrbrug omfatter alle anvendte teknikker og miljøteknologi til nedbringelse af forurening. Hvorvidt virksomheden lever op til kravet om anvendelse af BAT beror på en helhedsvurdering under hensyntagen til proportionalitetsprincippet. Der skal således være en miljøeffekt af investeringen, der står i forhold til omkostningerne, for at anvendelsen af den miljøforbedrende teknik kan defineres som værende BAT, ligesom der skal tages hensyn til teknikkernes tekniske og praktiske egnethed som virkemiddel til nedbringelse af forurening. Endelig skal der ved vurderingen af hvad der i det konkrete tilfælde er BAT, tages hensyn til industrisektorens økonomiske muligheder.

En beregning af den vejledende BAT-emissionsniveau med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier fremgår af tabel 1.

Tabel 1 Beregnet BAT-niveau for I/S Kjærsminde

Staldnr./type	Antal dyr	Emissionsgrænseværdi	Beregnet emission
ST-198396 (ny løbe-drægtighedsstald)	550	1,776032	976,8176
ST-196755 (eks. farestald)	1200	0,75	900
ST-196755 (eks. smågrisestald)	10.000	0,0387786	387,786
ST-198382 (eks. drægtighedsstald, indiv. Opstaldning)	195	1,74	339,3
ST-198382 (eks. drægtighedsstald, løsgående)	455	2,11	960,05
ST-198382 (eks. poltestald, delv. Fast gulv)	300	0,3660508	109,81524
ST-201516 (eks. poltestald, Lyngvej 4)	600	0,2893548	173,61288
I alt			3.847,38172

Den samlede ammoniakemission fra stald og lager, og dermed det konkrete BAT-niveau for den ansøgte drift, er i ansøgningen beregnet til 3.837,31 kg N/år. Den vejledende emissionsgrænseværdi er dermed overholdt.

I følge miljøstyrelsens vejledende BAT niveauer kan der beregnes et BAT niveau for fosfor på 8.161 kg P, svarende til 23 kg P/DE ab lager for søer, 27,8 kg P/DE ab lager for smågrise og 20,5 kg P/DE ab lager for slagtesvin (polte). Produktionen af fosfor på ejendomsniveau er 6.484 kg P/år, og ejendommen lever således op til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdi for fosfor.

Ansøger har redegjort for følgende anvendelse af BAT og renere teknologi til nedbringelse af ressourceforbrug og emission af forurenende stoffer:

Management

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

1. Uddannelse og træningsprogrammer for personale.

Ansøger står selv for driften af ejendommen, Til bedriften er tilknyttet 4 medarbejder, der løbende uddannes efter behov igennem fx ERFA-grupper, kurser og efteruddannelse. Medarbejderen er orienteret om at ejendommen er miljøgodkendt og er bevidst og informeret om det ansvar og de vilkår, der dermed følger. Fremadrettet forventes det at kunne ansætte yderligere to medarbejdere på bedriften.

2. Registrere vand, energi, foder, spild, forbrug af handels- og husdyrgødning.

Der føres løbende kontrol med foderforbruget til svinene og daglig kontrol med evt. vand- og foderspild. Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Ejer er selv aktivt med i stalden hver dag og sørger for den overordnede kontrol af at alle tekniske anlæg og systemer fungerer efter hensigten

3. Nødplaner (beredskabsplaner).

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld er beskrevet. Der er en brandteknisk gennemgang af ejendommen af autoriseret person hvert 8. år.

4. Reparation og vedligeholdelsesprogrammer for bygninger og inventar.

Efter tømning af hver sektion bliver staldsektionerne vasket og overbrusning, ventilations- og varmeanlæg bliver rengjort og funktionen kontrolleret. Ligeledes kontrolleres udfodringsanlægget og vandventilerne.

Bygninger vedligeholdes løbende og ejendommen holdes ryddelig.

5. Planlægge aktiviteter på anlægget korrekt.

Grise der indsættes på ejendommen kommer fra ejers anden ejendom og flyttes så vidt muligt altid på hverdage om formiddagen.

Gylleudslusning foretages på ugens hverdage indenfor normalt arbejdstid.

Korntransport til og fra ejendommens lager foretages normalt på ugens hverdage.

Egenkontrol består af foderforbruget overvåges dagligt, og energiforbruget kontrolleres. På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management. Ejendommen er godkendt som uddannelsesplads for landbrugselever.

Medarbejderne instrueres omkring:

1. Dyrenes sundhed og velfærd. Der er sundhedsaftale m dyrlæge.
2. Foder og hygiejne
3. Medicinanvendelse
4. Affaldshåndtering
5. Anvendelse af rengøringsmidler
6. Betjening, vedligehold og kontrol af udstyr: drikkevand, foder, ventilation, gylleanlæg.
Eksempler: Daglig kontrol af ventilation og klima. Drikkevandsanlæg kontrolleres daglig og evt utætheder repareres hurtigt. Kontrol af vejeceller og foderautomater.
Kontrol af følere på ventilationsanlæg.
7. Ricisi og Beredskabsplaner
8. Arbejdssikkerhed, APV
9. Sundhedsricisi
10. God produktionspraksis

Arbejdsplanlægning:

De faste opgaver inddelt i daglige-ugentlige-månedlige-årige opgaver.
Der drikkes fælles-kaffe hvor dagens projekter diskuteres

Management vedrørende foder og fodring:

Der bruges hjemmeblandet tørfoder til alle grise.

Søer fodres efter foderkurver. Tørfoderkasse til hver so. Fodermængden justeres til hver so efter huld og cyklus. Til diegivende søer afpasses fodermængden efter soens ædelyst og pattegrisenes alder.

Der bruges 3 blandinger til smågrisene: Startblanding op til 10 kg, Blanding 1: 10- 17 kg, Blanding 2: 17-30 kg.

Der er fokus på foderspild: Foderkasser justeres daglig.

Der bruges fytase i alle foderblandinger (100%)

Der udtages kornprøver efter høst Blandingerne justeres efter proteinindhold. Der tages foderanalyser hvis der opstår problemer. Der tages analyser af indkøbt korn.

Alle foderkomponenter afvejes i foderblander. Foderet udfodres i foderkasser (volumendosering) Fodermængden i foderkasserne kontrolleres regelmæssig.

Management vedrørende energiforbrug:

Opvarmning:

Stalde opvarmes af eksisterende halmfyr (forbrug ca. 350 bigballe pr år)

Der er elektriske varmelamper i smågrisehuler.

Gulvvarme i smågrisehulerne reduceres efter alder med termostat

Foderfremstilling:

1 Amerikaner silo: til 10.000 tdr.

Amerikaner silo fyldes med elevator.

Korn formales med slaglemølle

Kornet suges til slaglemøllen

Ventilation:

Der anvendes forskellige typer anlæg i staldene.

Farestalde: Undertryk diffus

Drægtighedsstald: Undertryk m vægventiler

Smågrise: Undertryk diffus

Eksisterende ventilation er med frekvens.

Ny ventilation forsynes med energibesparende motorer og ventilatorer.

Lys:

Der er lys i staldene til kl. 23:00

Udendørs lys er med tænd/sluk indtil kl. 23:00

Udenomsarealer:

Der holdes ryddeligt på pladser og veje

Rengøring og desinficering

Staldhygiejne

Sundhed og trivsel er vigtigt for en god økonomi og lav emission af lugt, NH₃ fosfor og kvælstof.

Derfor er der fokus på rengøring, antal grise i stierne, god ventilation mv.

Rengøring og desinficering i stalafsnittene:

Farestald: Holddrift. Der vaskes mellem hvert hold. Efter vask udtørres stalden.

Drægtighedsstalde: Vask 1 gang om året

Smågrisestalde: Vask efter hvert hold og tørres

Overbrusningsanlæg i smågrisestalde.

Staldanlæg

Anlægget på Kjærsmunde (Lyngvej 5) blev bygget i 2006 med ny farestald/klimastald og ny løbe/drægtighedsstald nord øst for de eksisterende staldbygninger. Besætningen ønskes nu udvidet dels i eksisterende stalde og en tilbygning til løbe- drægtighedsstalden. Smågrise produktionen nedsættes til 10,000 stk/år og de resterende overføres til en anden ejendom.

Farestald/klimastald:

Stalden blev opført i 2006, farestalden med delvis spaltegulv og kassestier og klimastalden med delvis spaltegulv. Der sker ingen ændringer i gulvet men nyt inventar til de klimastier som laves om til farestier. Den nuværende farestald forsætter uændret i ansøgt drift. Stalden er opført som kassestier med delvist spaltegulv, hvilket er BAT- ifølge landbrugets byggeblade med en 50% ammoniakreduktion i forhold til referencesystemet og ifølge BREF-dokumentet for eksisterende stalde. Delvis spaltegulv er BAT for slagtesvin (jf. BAT-byggebladet).

Løbe- /drægtighedsstald:

Stalden blev opført i 2006 og med delvis spaltegulv både til løsgående søer samt til fikseret søer. Stalden er indrettet som L-stald til løsgående søer, én ædeplads per so samt spaltegulv i gødearealet og fast gulv i den inderste del af lejet. Systemet er et godt og fremtidssikkert system. Ifølge BREF-dokumentet er det BAT at indrette drægtig med fuld eller delvis spaltegulv med et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle, hvilket er det system, der bruges i stalden. Køling af kanalbund + linespil er BAT for drægtige søer. Da udvidelsen til dels sker i eksisterende relativt nyt staldanlæg fra 2006 vurderes det ikke proportionelt at omlægge staldgulvet. Desuden er der på ejendommen halmfyr til opvarming og derfor er det ikke særligt økonomisk at anvende gyllekøling. Når stalden skal renoveres vil det til den tid blive overvejet, hvilke tiltag der kan indbygges i stalden.

Ny tilbygning til løbe-/drægtighedsstald:

Stalden vil blive opført som den eksisterende løbe-/drægtighedsstald med delvis spaltegulv til både løsgående og fikseret søer. Dette staldsystem har en lav ammoniakfordampning i forhold til fuldspaltegulv. For drægtige søer foreligger der kun et BAT-byggeblad, hvoraf det fremgår at det er BAT at have køling af kanalbund samt linespil. Gyllekøling med linespil giver en anslået ammoniakreduktion på 30%. Denne staldtype ønskes det ikke at anvende, da der er halmfyr på ejendommen. Derfor er det ikke økonomisk at skifte til EL/gyllekøling til opvarmning af stalden. Når stalden skal renoveres vil det til den tid blive overvejet, hvilke tiltag der kan indbygges i stalden.

BAT-staldsystemer:

For staldsystemer er der flere forskellige definitioner på BAT. Dels referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), dels BAT-byggebladene og dels er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger.

I BREF står der, at følgende staldsystemer er BAT for *drægtige søer*:

- et fuldspaltet gulv med et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle,
- et delvist spaltet gulv med reducerede gødningskanaler med hældende vægge og et vakuumsystem, eller
- et delvist spaltet gulv med et centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevægge og en hældende gødningsbeholder

I BREF står der, at følgende staldsystemer er BAT for *diegivende søer*:

- Fuldspaltet jern- eller plastikgulve som har:
 - o En kombination af vand og gødningskanaler
 - o Et udskyldningssystem med gødningsrender
 - o En gødningsopsamler nedenunder

Endvidere findes der et BAT-byggeblade for *drægtige søer*:

- Delvis spaltegulv med skraber og køling af kanalbund

og BAT-byggeblad for

- Diegivende søer; Faresti med delvist spaltegulv

NB. Byggebladene er ikke opdaterede, hvorfor de pt. på Landscentrets hjemmeside fremstår med grøn baggrund.

Gyllekøling kan reducere fordampning af ammoniak væsentligt. Omkostningerne ved systemet kan indhentes hvis varmen kan genanvendes til staldopvarmning. Dette system etableres ikke da der på bedriften allerede er et halmfyr, hvorfor meromkostningen for nu ikke anses at være proportionel.

Luftrensning anses for ustabil og er derfor ikke valgt.

Biologisk luftrensning fra Skov: Enheden kunne placeres i den nye drægtighedsstald. Placering i en eksisterende stald vil kræve bygningsmæssige ændringer og ændringer på eksisterende ventilation.

Problemerne med teknologien er mange og driftssikkerheden har været lille:

Filtre stopper,

Vandet fordeles ikke på filtrene og virkningen reduceres

Filtre går i stykker

Pumper går i stykker.

Måling af virkning og økonomi hviler endnu på et spinkelt grundlag.

Luftrensning er fravalgt netop af hensyn til meget få erfaringer med teknologien.

Luftrenseren giver ikke bedre staldluft. Vedligehold af renseren er beskidt arbejde.

For luftrensning med syre gælder samme bemærkninger som ved biologisk luftrensning. Håndtering af syren er farlig og der kan forekomme udslip til omgivelserne.

Gylleforsuring er en stor investering i forhold til staldudvidelsen.

Der er ifølge teknologibladet ingen undersøgelser af gylleforsuring i sostalde. Installation af forsøringsanlægget kan være kompliceret i eksisterende stalde og der vil påløbe ekstra omkostninger. Forsuring er fravalgt fordi det er både omkostningstungt og vanskeligt at etablere i eksisterende stalde.

Ud over BREF og BAT-byggebladene er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger.

Ammoniakreduktionskravet er politisk vedtaget og indarbejdet i www.husdyrgodkendelse.dk.

Ammoniakfordampningen fra anlægget øges i forbindelse med udvidelsen fra 2758 kg i nudrift til 3593 kg i ansøgt. Dette niveau er opnået ved reduktion i sofoderets råproteinindhold, og brug af stalde med delvis spaltegulv. Den vejledende emissionsgrænseværdi er vurderes overholdt.

I hele staldanlægget anvendes staldtyper med lav ammoniakfordampning:

Farestalde m kassestier og delvis spaltegulv

Drægtighedsstalde m delvis spaltegulve til både løsgående og individuelt opstaldede.

2-klima smågrise stalde med delvis spaltegulv.

Foderoplysninger

Der er på ansøgningstidspunktet ikke pålagt ejendommen restriktioner i forhold til fodring. I nudriften er der derfor ikke indtastet oplysninger, hvorfor beregninger i forhold til nudriften er beregnet på baggrund af normtal. På bedriften anvendes hjemmeblandet foder baseret på eget korn og indkøbte tilskudsmidler. Dette giver mulighed for foderoptimering tilpasset søernes behov og dermed minimering af fosfor og kvælstof i gyllen, dog med fosfor og proteinindhold i foderet indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder. Af tiltag til reduktion af kvælstof og fosfor i husdyrgødning samt ammoniakfordampningen på anlægget anvendes foderkorrektio n til søerne med et gennemsnitlig maksimal proteinindhold på 127,5 g råprotein/Fes samt 34 smågrise/årssø. Fosfor- og råproteinindholdet ligger indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF-dokumentet).

Ammoniakfordampningen kan desuden formindskes ved følgende fodertiltag:

- 1) tilsætning af benzoesyre, eller
- 2) erstatning af kridt med salte, der forsurer urinen, eller
- 3) ændring af mængde og kilde af fiber i foderet

Brug af forsurende calciumsalte og øget fiberindhold i foderet giver dog risiko for nedsatte produktionsresultater. Desuden er der rapporteret om negative effekter på trivsel og tilvækst hos grisene (Dansk Svineproduktion, meddelelse nr. 690)

Tilsætning af benzoesyre til foderet er ikke godkendt som ammoniakreducerende middel for søer og kan derfor ikke anvendes som tiltag.

På baggrund af ovenstående vurderes ansøgningen at leve op til BAT inden for fodring.

Ressourceforbrug

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der BAT på bedriften (delvis lavenergi belysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

Der er opsat lavenergi lysstofrør i en del af staldene. Der vil ske en løbende udskiftning af lysstofrør i staldene til lavenergi lysstofrør. Lyset i staldene er tændt efter behov og styres af foderstyringssystemet. Der er lys i staldene i ca. 12-18 timer i døgnet i vinterhalvåret.

Ventilationssystemet rengøres jævnligt. Herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget.

Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget.

Vandbesparelse er opnået hos søerne ved opsætning af drikkenipler som sidder over fodertruget (integreret i foderautomaten).

Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.

Vandforbruget opgøres en gang årligt.

Staldene kontrolleres dagligt og der udføres småreparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (brug af højtryksrensere, drikkenipler over trug).

Gødningshåndtering og udbringning

Der er på Lyngvej 5 en overdækket fortank på ca. 20 m³. Al husdyrgødning pumpes via nedgravede rør til opbevaringsanlæg på Lyngvej 4.

Her er der tale om:

- stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- beholderens bund og vægge er tætte
- der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- en af beholderne er overdækket med fast overdækning

og da beholderen kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen, vurderes det, at der er BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedst tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreader til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Gyllen køres typisk ud med 20-25 m³ gyllevogn med slæbeslanger. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold, og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgener pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frosset eller snedækkede arealer. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

Vilkår:

- 3.1.1 Den totale mængde N ab dyr pr år beregnet som N ab dyr pr. årssø x antallet af årssøer skal være mindre end 28.193 kg N pr. år, beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårslikningerne skal samlet set overholdes.

"N ab dyr pr. årssø" beregnes ud fra følgende ligning:

$$\text{N ab dyr pr årssø} = ((\text{FEso pr. årssø} \times \text{gram råprotein pr. FEso})/6250) - 1,98 - (\text{antal fravænnede pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,0257).$$

Faktor	Løbe/drægtighedsstalde 70%	Farestalde 30 %	Gennemsnit
Antal søer			1200
Antal Fravænnede Smågrise			34
Fravænningsvægt			7,4
FEsv pr. årssø	1078	462	1540
Gram råprotein pr. FEsv, g			127,5
Kg N ab dyr pr. årssø			23,49

- 3.1.2 Der skal føres en føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
- antal årssøer
 - antal fravænnede pr. årssø
 - fravænningsalder og -vægt
 - foderforbrug pr. årssø
 - det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEso i de anvendte blandinger i henholdsvis drægtigheds- og diegivningsperioden.
- 3.1.3 N ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på mindst 12 måneder i perioden 15. september 2015 til 15. februar 2017.
- 3.1.4 Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.
- 3.1.5 Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 3.1.6 Inden ibrugtagning af miljøgodkendelsen skal der, i samarbejde med en af energistyrelsen godkendt energikonsulent, udarbejdes en handleplan, med redegørelse for virksomhedens anvendelse af mest energibesparende foranstaltninger i produktions- og driftsøjemed. Der skal derefter årligt udarbejdes en opgørelse over ejendommens energi- og vandforbrug.
- 3.1.7 Ved nyanskaffelser af driftsanlæg og -maskiner skal der, i det omfang det ligger inden for en rimelig økonomisk ramme, anvendes den bedst tilgængelige teknologi.
- 3.1.8 Anlæg, der er særligt energiforbrugene, fx ventilations- og overbrusningsanlæg, skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.
- 3.1.9 Registreringer af vand-, energi-, foder-, og gødningsforbrug skal gemmes i min. tre år.

Morsø Kommunes vurdering:

Virksomheden har redegjort for husdyrbrugets anvendelse af BAT, og det er Morsø Kommunes vurdering, at redegørelsen er fyldestgørende, idet der er redegjort for såvel valg som fravalg af miljøforbedrende tiltag.

Ansøger har redegjort for, at der i den daglige drift er fokus på at reducere miljøbelastningen fra ejendommen, samt minimere risikoen for miljøuheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødningen.

Det er Morsø Kommunes vurdering, at ejendommen lever op til kravet omkring BAT i forhold til det valgte staldsystem og de valgte teknologier. Der anvendes reduceret råproteintildeling til søer i forhold til normalt. Der er endvidere indtastet ændret antal fravænnede grise i forhold til normalt, og der er derfor stillet vilkår om den totale mængde N ab dyr pr. år.

Det vurderes, at det ikke står mål med proportionalitetsprincippet at investere yderligere i miljøforbedrende tiltag på eksisterende staldsystemer.

Samlet set er det Morsø Kommunes vurdering, at ejendommen ved omlægning af den eksisterende produktion til ansøgt drift lever op til lovens krav om anvendelsen af bedste tilgængelig teknik.

4 Husdyrbrugets anlæg

4.1 Indretning og drift af stalde

Årsproduktionen på Lyngvej 5 er i nudrift 650 søer, 20.625 smågrise 7,4-30 kg og 150 slagtesvin (polte) 30-107 kg. På Lyngvej 4 er der i nudrift er tilladelse til en produktion på 513 slagtesvin (polte) 30-105 kg. Ejendommen ønskes udvidet til 1200 årssøer, 10.000 smågrise 7,4-30 kg og 300 slagtesvin 30-107 kg i anlægget på Lyngvej 5, samt til 600 slagtesvin 40-100 kg i anlægget på Lyngvej 4; i alt svarende til 347,69 DE.

Vilkår:

- 4.1.1 Svinebruget tillades drevet med en årlig produktion på maksimalt 1200 søer med grise indtil fravæning, svarende til 1020 stipladser til søer i løbe-drægtighedsstalde og 320 stipladser i farestald; 10.000 smågrise 6,8-30 kg (1550 stipladser), 300 slagtesvin 30-107 kg på Lyngvej 5 (10 stipladser) samt 600 slagtesvin 40-100 kg (100 stipladser) på Lyngvej 4, i overensstemmelse med tabel 1 i kapitel 3.
- 4.1.2 Dokumentation for overholdelse af husdyrproduktionens størrelse skal gemmes i minimum 3 år, og forevises kommunen på dennes forlangende.

Morsø Kommunes vurdering:

Det er Morsø kommunes vurdering, at produktionsvilkårene sikrer at produktionens tilladte størrelse kan kontrolleres.

4.2 Gødningshåndtering og opbevaringsanlæg

Al gyllen fra Lyngvej 5 ledes via rørforbindelse til Gyllebeholdere på Lyngvej 4. Der er i lagertanke plads til 7.270 m³. Der er indsendt en kapacitetserklæring i forbindelse med ansøgningen (bilag 4). Af denne fremgår det, at ansøger har opbevaringskapacitet til ca. 9,8 mdr. produktion. Opbevaringskravet på 9 måneder er derved opfyldt.

En del af gyllen (118 DE) overføres til biogasanlæg hvorfra der modtages 71,2 DE retur til opbevaring indtil det skal udbringes på markarealerne. Gyllen udbringes med traditionelt slæbeslangeudstyr eller nedfældning jf. gældende lovgivning.

- 3.1.1 Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at risiko for spild af flydende husdyrgødning minimeres. Alternativt kan der ved hver gylletank, hvor der sker påfyldning af gyllevogn, anlægges en læsseplads, således at spild kan opsamles. Pladsen skal etableres i overensstemmelse i henhold til landbrugets byggeblad for "læsseplads for gyllevogne", nr. 103.11-2. Afløbet/pumpebrønden skal dimensioneres således, at også et større spild kan opsamles. Pladsen skal etableres senest 6 måneder efter meddelelse af godkendelsen.

Morsø Kommunes vurdering:

Morsø Kommune vurderer, at udspredding af gylle fra produktionen på I/S Kjærsminde ikke vil give anledning til væsentlige gener for omboende. Der er således ikke stillet skærpede vilkår til gødningsudbringning.

Det er Morsø Kommunes vurdering i øvrigt, at håndtering af gylle på ejendommen og i forbindelse med udbringning sker under det nødvendige hensynstagen til miljøet.

4.3 Råvare-, vand- og energiforbrug

Ejendommens ressourceforbrug ved gennemførelsen af den ansøgte udvidelse fremgår af tabel 2.

Der henvises endvidere til ansøgers BAT redegørelse (afsnit 3) som indeholder en redegørelse over energibesparende foranstaltninger.

Stuehus og stalde opvarmes med halmfyr.

Tabel 2. Ressourceforbrug før og efter udvidelse

Type	Forbrug før	Forbrug Efter
Elforbrug	300.000 kWh	500.000 kWh
Vand alt incl.	10.780 l.	15.780 l.
Dieselolie til markbruget	20.000 l	25.000 l

Vilkår:

- 4.3.1 Al unødvendig staldbelysning, udendørs som indendørs, skal være slukket om natten, i perioden 23.00 til 07.00.

Morsø Kommunes vurdering:

Det er Morsø Kommunes vurdering, at virksomheden har taget de nødvendige forholdsregler til at mindske ressourcospild, og at ressourceforbruget er søgt begrænset til et acceptabelt niveau.

4.4 Lugt og støv

Lugtemission fra staldene begrænses ved god hygiejnisk standard. Der forventes kun lugtbidrag fra gylletankene ved omrøring og udkørsel.

De faktiske afstande er alle over 1,2 gange af de beregnede geneafstande, og lugtgenekriterierne er dermed overholdt med bred margin.

Der kan forekomme betydelig støvophvirvling i forbindelse med transport på grusveje, kornhøst og påfyldning af siloer, foderfremstilling og ventilation. Især transporter på grusveje kan medføre betydelige støvgener. Alle gylletransporter fra Lyngvej 4 foregår via grusvej umiddelbart forbi naboejendommen Lyngvej 6, der i perioder med gylleudbringning kan opleve væsentlige støvgener.

Vilkår:

- 4.4.1 På grusvejen forbi naboejendommen Lyngvej 6 skal der på de yderste minimum 75 m (jf figur 1) etableres belægning af knust asfalt der stedse vedligeholdes og holdes ren.

Figur 1: Rød streg angiver strækning med vilkår om asfaltering langs Lyngvej 6

Morsø Kommunes vurdering:

Såfremt der efter Morsø Kommunes vurdering opstår væsentlige støv- eller lugtgener, der vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres afhjælpende foranstaltninger. Udgifter i forbindelse med undersøgelse, måling og afhjælpning afholdes af husdyrbruget.

For at mindske støvgener for omgivelserne er der i dialog med ansøger stillet vilkår om, at der skal etableres asfaltbelægning på grusvejen forbi Lyngvej 6, jf. figur 1. Dermed vurderer Morsø kommune, at udvidelsen af dyreholdet på Lyngvej 4 og 5 ikke kommer til at medføre væsentlige lugt- og støvgener for naboer. Alle lovmæssige afstandskrav er overholdt og lugtgenekriterierne til enkeltbolig, samlet bebyggelse og byzone er overholdt med bred margin.

4.5 Lys og støj

Ansøger har redegjort for, at der kan forekomme støjkilder fra flytning og udlevering af svin og transporter. Ansøger beskriver endvidere, at der ikke er belysning, skygger eller reflekser der generer naboer.

Vilkår:

- 4.5.1 Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Mandag-fredag kl. 7.00-18.00, samt lørdag kl. 7.00-14.00: 55 dB(A)
Alle dage kl. 18.00-22.00, lørdag kl. 14-18, samt søndag kl. 7-18: 45 dB(A)
Nat, kl. 22.00-07.00: 40 dB(A)

Den maksimale støjværdi i nattetimerne, må ikke overstige 55 dB(A) i ovennævnte afstand. Normal kørsel med traktorer og landbrugsmaskiner i dagtimerne er dog ikke omfattet af disse støjgrænser.

Morsø Kommunes vurdering:

Hvis Morsø Kommune skønner, at der er støjgener fra driften af virksomheden, skal virksomheden for egen regning eftervise, at gældende støjkrav overholdes. Støjmålingen skal foretages af en akkrediteret støjmåler.

Støjmålingen kan højst kræves én gang årligt og skal foretages i overensstemmelse med Miljøstyrelsens Vejledning nr. 6/1984: "Måling af ekstern støj" og Miljøstyrelsens Vejledning nr. 3/1996: "Supplement til vejledning om ekstern støj fra virksomheder".

Morsø Kommune vurderer, at det stillede vilkår sikrer, at ejendommen ikke vil medføre væsentlige lydgener for naboer.

4.6 Spildevand

Det sanitære spildevand fra hus og stald (300 m³/år) ledes til trixtank og videre til sivedræn. Vaskevand fra stalde (780 m³/år) ledes til gyllesystemet. Tagvand afledes til dræn.

Morsø Kommunes vurdering:

Det er Morsø Kommunes vurdering, at håndtering af spildevand fra ejendommen sker efter gældende regler, således at de nødvendige hensyn til miljøet er taget.

4.7 Transporter

Antallet af transport til og fra ejendommen stiger som følge af udvidelse af produktionen (tabel 4). Stigningen skyldes øget transport af foder, som transporteres med lastbil.

Transporterne til og fra ejendommen foregår via Lyngvej. Transporten med husdyrgødning vil primært ske i vækstsæsonen.

Tabel 4: Det årlige antal transport til og fra ejendommen i ansøgt drift.

Transporter	Før udvidelse	Efter udvidelse
Foder	52	104
Levende dyr	52	52
Døde dyr	52	52
Husdyrgødning	290	355
Affald	26	26
I alt	472	589

Morsø Kommunes vurdering:

Det er kommunes vurdering at de forøgede antal transport ikke vil virke generende i lokalområdet. Det øgede antal transport skyldes primært en øgning af transport med husdyrgødning, disse transport er begrænset til en kortere periode, hvorfor forøgelsen vurderes ikke at være af et omfang, der vil være generende for omgivelserne.

4.8 Affald

Ansøger har redegjort for følgende affaldshåndtering:

- Fast affald (pap, papir, glas, plast, pvc, forbrændingsegnet): Bortskaffes via containerordning med renovationsfirma.
- Døde dyr: Opbevares under kadaverkappe på grusplads i skygge af læbælte samt i smågrisecontainer; placering fremgår af situationsplanen. Bortskaffes via DAKA.

- Miljøfarligt affald som tomme medicinflasker, medicinrester og kanyler, lysstofrør, lavenergipærer og batterier afleveres på kommunal modtagestation.
- Olieaffald: afhændes til Dansk Oliegenbrug.

Vilkår:

- 4.8.1 Der skal foretages affaldssortering på ejendommen, så genanvendeligt affald som plast, pvc, glas, pap og papir afleveres til genanvendelse, alternativt skal affaldet leveres til godkendt affaldssorteringsanlæg.
- 4.8.2 Kvitteringer for leveret affald til hhv. miljøstation, genanvendelse og forbrænding skal gemmes i min. 3 år, og fremvises på kommunens forlangende.

Morsø Kommunes vurdering:

En stor del af den faste affald, såsom pap, papir, glas, plast og pvc er genanvendeligt. Det er ifølge Morsø Kommunes vurdering til enhver tid mest hensigtsmæssigt, at genanvendelige ressourcer genbruges, fremfor at sendes til forbrænding. Der er derfor stillet vilkår om affaldssortering på ejendommen. Affaldssortering kan dog foretages af godkendt virksomhed, såsom NVS. Morsø Kommune kan ved tilsyn føre kontrol med omfanget af affald leveret til hhv. genanvendelse og forbrænding.

Det er Morsø Kommunes vurdering, at affaldshåndteringen på ejendommen sker uden risiko for forurening af omgivelserne, ved overholdelse af ovennævnte vilkår, og de oplysninger der fremgår af ansøgningsmaterialet.

4.9 Skadedyrsbekæmpelse

Bekæmpelse af fluer foregår med rovfluer og der holdes rent og ryddeligt omkring ejendommen. Der er abonnement aftale vedrørende rottebekæmpelse.

Morsø Kommunes vurdering:

Morsø Kommune vurderer at skadedyrsbekæmpelse efter gældende regler og vejledninger tager det nødvendige hensyn til omgivelserne.

4.10 Sprøjtemidler og andre kemikalier

Ejendommen drives som konventionelt landbrug, med hvad dette indebærer af oplag og forbrug af pesticider og andre kemikalier.

Ansøger oplyser at kemikalier opbevares aflåst i mængder på max. 50 l planteværnsmidler.

Der opbevares dieselolie i hhv. 2500 l og 4000 l godkendte dieseltanke.

Morsø Kommunes vurdering:

Det er Morsø Kommunes vurdering, at sprøjtemidler og andre kemikalier håndteres på ejendommen uden risiko for forurening af omgivelserne, ved overholdelse af de oplysninger der fremgår af ansøgningsmaterialet.

4.11 Driftsforstyrrelser og uheld

Der er udarbejdet beredskabsplan for ejendommen jf. bilag 6.

Der vil være en vis risiko for driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering og transport af gylle, samt håndtering af bekæmpelsesmidler. Derudover er der en række risici forbundet med strømsvigt mv. Ansøger har redegjort for følgende overvejelser til minimering af risiko for uheld:

Der er ryddeligt hvor der arbejdes, medarbejdere får god instruktion, bygninger og maskiner vedligeholdes, der er gode adgangs- og transportveje, gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges, børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm. Afløb er afblændede, så gylle ikke kan løbe i dræn. For at minimere risikoen for uheld, udføres opgaver der kan give anledning hertil under opsyn. Gyllen opsuges med sugestuds hvilket betyder, at der ikke er risiko for overløb fra gyllebeholderne.

Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde det til Alarmcentralen, tlf. 112, og efterfølgende straks at underrette Morsø Kommune, Natur og Miljøafdelingen, tlf. 99 70 70 00.

Morsø Kommunes vurdering:

Det er Morsø Kommunes vurdering, at ejendommen gør hvad der umiddelbart er muligt for at minimere risikoen for uheld.

4.12 Husdyrbrugets forslag til vilkår og egenkontrol

Ansøger har ikke stillet forslag til vilkår.

Ansøger har i ansøgningen beskrevet at der udføres egenkontrol:

- Ifølge sundhedsaftale: branchekode for dyrevelfærd i besætninger med svin
- Jævnfør branchekode for god produktionspraksis i primærproduktionen.

4.13 Forhold ved husdyrbrugets ophør

Ansøger har redegjort for følgende tiltag ved husdyrbrugets ophør:

Gyllebeholder, fortank, gyllekanaler, tømmes/rengøres.

Fodersiloer/foderrum tømmes og rengøres

Staldafsnit tømmes /rengøres.

Halmstakke fjernes

Olietanke tømmes

Døde dyr fjernes.

Kemikalier-medicin bortskaffes efter kommunens affaldsregulativ.

Omkringliggende arealer vedligeholdes.

Rotter, mus, fluer bekæmpes.

Vilkår:

- 4.13.1 Ved husdyrbrugets ophør skal alle gyllebeholdere, fortanke og gyllekældre på ejendommen tømmes. Alle staldanlæg skal rengøres og alt affald fjernes.

- 4.13.2 Udendørs foder- og gødningsopbevaringsanlæg skal nedrives og fjernes fra ejendommen, når de ikke længere er i brug. Staldbygninger der ikke længere anvendes skal vedligeholdes, så de ikke henstår i forfald, eller skal alternativt nedrives.

Morsø Kommunes vurdering:

Det er kommunens vurdering at der med de beskrevne forslag og vilkår sikres, at ejendommen efter ophørt drift vil blive efterladt i en sådan stand, at der ikke kan opstå risiko for forurening, samt at ejendommen ikke vil henstå i forfald.

4.14 Alternative muligheder

Ansøger har redegjort for følgende alternative muligheder:

0-alternativet –dvs. uændret produktion

Landmanden ønsker udvidelse af soholdet. Udvidelse sker dels i eksisterende bygninger samt en tilbygning. De eksisterende bygninger bliver hermed udnyttet optimalt og mest rationelt.

Alternativet til dette projekt er, at driften vil forsætte uændret og anlægget og arealerne ikke vil blive reguleret mht. ammoniak, udvaskningen af næringsstoffer, affald, lugt og støj m.m. som er hensigten med husdyrloven. Dvs. at der hverken vil blive brugt foderoptimering, indført BAT, stillet vilkår til renere teknologi eller udvikling af arbejdspladser.

Morsø Kommunes vurdering:

I forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse er det et lovkrav, at ansøger redegør for alternative muligheder, og at kommunen godkender det bedste alternativ ud fra et fremtidssikret og miljømæssigt aspekt. Ansøger har redegjort for, at 0-alternativet, dvs. uændret produktion, er en produktion der ikke følger udviklingen indenfor dansk landbrug, og dermed er mindre konkurrencedygtig og rentabel. Det er derfor et alternativ der ikke rummer de samme muligheder for at investere i nye og miljøforbedrende teknikker, hvilket er selve formålet med husdyrgodkendelsesloven. Morsø kommune har derfor vurderet, at såfremt der skal opretholdes en rentabel svineproduktion på ejendommen og de arbejdspladser og den økonomiske udvikling der følger deraf, vil det være hensigtsmæssigt at godkende en udvidelse på ejendommen. Det er Morsø Kommunes vurdering, at der ved effektivering af denne miljøgodkendelse er valgt det alternativt der overordnet set muliggør en rentabel og fremtidssikret produktion, der ikke tilsidesætter hensynet til miljøet.

5 Husdyrbrugets arealer

Til ejendommen hører 215 ha jord (ejede og forpagtede arealer). Heraf ligger en stor del lige omkring ejendommen. Der er mindre end 3 kilometer til de arealer der ligger længst væk fra ejendommen.

Placering af ejede udspretningsarealer fremgår af bilag 3, og en oversigt over bedriftens afsatte og modtagne gødningsmængder i DE fremgår af tabel 5.

Tabel 5: Oversigt over bedriftens afsatte og modtagne gødningsmængder til udspredning.

Produceret mængde husdyrgødning	347,69
Afsat gylle til MBE	118 DE
Modtaget reject fra mobil separationsanlæg	71,2 DE
I alt til udspredning på arealerne	300,89 DE

Arealerne tildeles i alt 20.329,93 kg N og 5.378,32 kg P fra rågylle og 7.644,22 kg N og 1.105,20 kg P fra separeret gylle med en udnyttelsesprocent på 75%. Kvælstofudvaskningen fra arealerne er 48,1 kg N/ha/år. Der er et fosforoverskud på 5,8 kg P/ha/år i ansøgt drift.

Fremtidig drift med 301 DE kræver 215 ha til udspredning af husdyrgødning. Harmonikravet på 1,4 DE/ha, er således opfyldt.

Samtlige ejendommens udspretningsarealer ligger i nitratklasse 1. Dyreenheds reduktionsprocenten er således 85 %. Det betyder, at DE_{max} er 1,19 DE/ha. DE_{reel} er i ansøgt drift 1,40 DE/ha, hvilket er muligt, da der anvendes alternative virkemidler til nedsættelse af kvælstofudvaskningen fra ejendommens arealer. I det konkrete tilfælde er valgt 4 % ekstra efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav i det anvendte sædskifte. Enkelte af ejendommens udspretningsarealer ligger indenfor nitratfølsomme indvindingsområder. Nitratudvaskningen på disse er uændret i forhold til nudrift.

Vilkår:

- 5.1.1 Der må årligt udsprede 229,69 DE svinogylle på ejendommens udspretningsarealer, med et maksimalt indhold af fosfor på 15.378,32 kg P/år og kvælstof på 20.329,93 kg N/år, samt 71,2 DE forarbejdet husdyrgødning med en udnyttelsesprocent på mindst 75 og et maksimalt indhold af fosfor på 1.105,20 kg P/år og kvælstof på 7.644,22 kg N/år.
- 5.1.2 Der skal på ejendommens efterafgrødegrundareal være fordelt mindst 4 procentpoint efterafgrøder ud over de til enhver tid gældende krav om efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal alle følge de regler som gælder for lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødsning. Ingen af efterafgrøderne må erstattes af vintergrønne marker.
- 5.1.3 Dokumentation for overholdelse af vilkår 5.1.1-5.1.2 i form af kvitteringer, sædskifte- og gødningsregnskaber, forpagtnings- og overførelsesaftaler m.v. opbevares i mindst 5 år, og forevises kommunen på forlangende.
- 5.1.4 Der må ikke udbringes husdyrgødning i § 3 naturområder tilhørende ejendommen.

Morsø Kommunes vurdering:

Der er i ansøgningskemaet lavet et gødningsregnskab, der dokumenterer, at fosfor- og kvælstoftildelingen mindskes.

Det er Morsø Kommunes vurdering, at kravene til fosfor- og kvælstofudledning fra ejendommens udspretningsarealer kan overholdes med de fastsatte vilkår. Det er endvidere Morsø Kommunes vurdering, at de oplysninger der fremgår af ansøgningen, samt de stillede vilkår vil være mulige at kontrollere, således at de beregninger der ligger til grund for ansøgningen kan dokumenteres overholdt.

Overfladevand

Overfladevand fra befæstede arealer og tage kan medføre voldsom hydraulisk belastning af vandløb i forbindelse med store regnskyl, ligesom tagvandet kan være næringsbelastet af kvælstof fra staldluften.

Udledning af overfladevand fra befæstede arealer og tagarealer via drænen til vandløb kræver tilladelse i henhold til bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4, §§ 12 og 13 (bek. nr. 1667 af 14/12/2006). Morsø Kommune gør opmærksom på, at der skal søges om udledningstilladelse inden det ønskede byggeri tages i brug.

Der er ifølge Morsø Kommunes vurdering ikke arealer langs nogle af vandløbene, hvor afstrømning udgør en større risiko. Morsø Kommune vurderer derfor, at der ikke er grund til at tilføje skærpede vilkår om eksempelvis bredere bræmmer eller ændret dyrkningsadfærd langs vandløbene.

Alle arealer afvander til området vest for Mors, og giver dermed anledning til kvælstoftilførsel til Natura 2000 områderne nr. 42: Mågerodde og Karby Odde, og nr. 28: Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø.

Udpegningsgrundlag og beskrivelse jfr. Basisanalyserne fremgår af bilag 6 og 7.

Som det fremgår af basisanalyserne forventes ingen af Natura 2000 områderne at opnå gunstig bevaringsstatus inden 2015, og en af de primære trusler er kvælstofudvaskning. Morsø Kommune har derfor foretaget en beregning og vurdering af, hvorvidt det ansøgte projekt i sig selv eller i kumulation med andre projekter forringer muligheden for at opnå gunstig bevaringsstatus i områderne.

Alle arealerne ligger i et opland hvor husdyrtrykket har været faldende siden 2007.

Strukturudviklingen i landbruget bevirker således, sammen med de generelle krav som følge af nitratklassekortværket, at det ansøgte projekt i kumulation med andre projekter ikke bidrager til en merpåvirkning af recipienten.

Det ansøgte projekt i sig selv bidrager med en kvælstofudvaskning til recipienterne på under 1% af den samlede tilførsel. Der er tale om en lille mængde husdyrgødning i et stort opland med et relativt højt dyretryk, så udvaskningen fra de ansøgte arealer udgør en meget lille del af den samlede udvaskning til recipienten. Det er Morsø Kommunes vurdering, at udvaskningen fra det ansøgte projekt i sig selv ikke vil være til hindring for målopfyldelse i recipienten.

Fosfor

Jordbundstypen er primært lerjord, hvoraf en del er drænet. Der er indsendt fosfortal for ejendommens udspretningsarealer. På drænede lerjorde med fosfortal over 6 er der krav om fosforbalance. Med den ansøgte arealdrift overholdes de generelle fosforkrav på ejendommens udspretningsarealer.

En del af arealerne afvander via Solbjerg Å til Lyngbro Bæk og ud i Limfjorden ved Dragstrup Vig. Før udløbet til Dragstrup Vig løber Lyngbro Bæk ud i Jølby Nor. Jølby Nor er B-målsat i henhold til Vandrammedirektivet og Viborg Amts regionplan fra 2005, hvilket svarer til basismålsætningen for søer. Kravet til opfyldelse er, at søerne har et alsidigt plante- og dyreliv der kun er svagt påvirket af kulturbetingede faktorer. For at dette er opfyldt, skal der være en god sigtgybte i vandet, og

gennemsnitskoncentrationen af fosfor må ikke overstige 75 - 80 µg/l. Der skal derudover være en naturlig bestand af undervandsplanter og en rovfiskedomineret fiskebestand. Søen er fosforoverbelastet, og forventes ikke at leve op til målsætningen i 2015. Morsø Kommune stiller derfor krav om fosforbalance på arealer med JB over 5 og P-tal over 6. Fosforklassificeringen er derfor manuelt ændret i ansøgningen på de konkrete marker. Det er Morsø Kommunes vurdering, at der ikke er grundlag for at stille yderligere vilkår om fosfor.

Principperne for vurdering af nitratens skadevirkning, overføres i Miljøstyrelsens vejledning til også at gælde ved vurdering af påvirkningen af fosfor til overfladevande. Den samlede fosforudvaskning fra ejendommens udspretningsarealer udgør en meget lille del (under 0,1%) af den samlede fosforudvaskning fra hele oplandet, og fosforudledningen fra det ansøgte projekt i sig selv vil derfor ikke medføre en væsentlig påvirkning af recipienten.

På denne baggrund vurderer Morsø Kommunes, at det ansøgte projekt såvel i sig selv som i kumulation med andre projekter ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af recipienten.

Med henvisning til det høje fosforoverskud, er det dog Morsø Kommunes vurdering, at der bør fastsættes krav til, at der ikke tilføres fosfor fra andre kilder, herunder handelsgødning.

Morsø Kommune vurderer derfor, at udvaskningen af næringsstoffer fra arealer drevet under Lyngvej 4/5 såvel i sig selv som i kumulation med andre ejendomme i det samme opland har en neutral effekt på recipienternes naturtilstand og sandsynlighed for at opnå henholdsvis gunstig bevaringsstatus og god økologisk tilstand.

Grundvand

Nogle af arealerne er beliggende i indvindingsoplande. Der er ikke udarbejdet indsatsplaner for nogle af disse vandværksoplande. Eftersom udvaskningen til grundvandet ikke stiger i de nitratfølsomme indvindingsområder som følge af udvidelsen, er det Morsø Kommunes vurdering, at udvidelsen på Lyngvej 4 og 5 ikke vil have nogen negativ indflydelse på grundvandskvaliteten i området. Der er således ikke grundlag for at stille supplerende krav til grundvandsbeskyttelse.

Samlet vurdering

Effekten af udbringning af husdyrgødning på det omgivende miljø er meget afhængig af driftsform og planlægning. En effektiv udnyttelse af næringsstoffer opnås dels i kraft af tilpasning af næringsstofsammensætning til jordbundsforhold og tilpasning af udbringning til vejrforhold og planternes vækstperiode, således at så stor en del af næringsstofferne som muligt kommer planterne til gode, og ikke fordampes eller går tabt via overfladeafstrømning eller udvaskning. Det er Morsø Kommunes vurdering, at det arealanvendelsen varetager hensynet til miljøet i et sådan omfang, at det ikke medfører væsentlige negative påvirkninger på miljø og natur.

6 Naturbeskyttelse og ammoniak

Fordampning (emission) af kvælstof fra virksomheden sker i form af ammoniak fra stalde, lager (gyllebeholdere) og udbringning af husdyrgødning. Tabet af ammoniak fra landbrugsvirksomheder vil afsættes i de omkringliggende naturområder, og kan medføre væsentlige ændringer af kvælstofsårbare naturtyper, med faldende artsrigdom, og dominans af få ret almindelige plantearter til følge.

Naturområder beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens §3 i umiddelbar nærhed af ejendommen fremgår af figur 1.

Figur 1: beskyttet natur omkring Lyngvej 5. Den gule stjerne angiver anlægget på Lyngvej 5. Anlægget på Lyngvej 4 er medregnet i beregningerne.

Den lokale baggrundsbelastning i området er i 2009 opgjort til 14 kg N/ha/år. Ammoniakdepositionen på de nærmeste heder, moser, enge og overdrev fremgår af tabel 6.1.

Område nr.	Naturtype nr.	Naturtype.	Afstand og retning fra ejd.	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Merbelastning (kg N/ha/år)	Tålegrænse (kg N/ha/år)
1	5130	Fersk Eng	1250 m (NØ)	0,2	0,1	15-25
2	5165	Fersk eng	850 m (SØ)	0,2	0	15-25
3	36	Mose	900 m (SV)	0,1	0	15-25
4	5135	Fersk Eng	1000 m (V)	0,2	0	15-25
5	5143	Overdrev	1000 m (NV)	0,1	0	10-25
6	5122	Fersk Eng	880 m (NV)	0,2	0	15-25

Nærmeste §7 naturområde er et godt 4 ha stort strandoverdrev beliggende ca. 3.000 m nordvest for ejendommen. Merbidraget til dette areal fra stald og lager er beregnet til 0,0 kg N/ha/år i ansøgningsystemet. Det samlede bidrag er i ansøgningsystemet beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Der er tale om kategori 2 natur, der ifølge husdyrbekendtgørelsen må tillades en totaldeposition på 1 kg N/ha/år. Tålegrænsen for overdrev ligger i intervallet 10-35 kg N/ha/år, afhængig af type. Med henvisning til den store afstand og den lave totaldeposition på området, vurderer Morsø Kommune, at det ansøgte projekt ikke vil have en væsentlig betydning for overdrevets naturkvalitet.

Det vurderes at der ikke ligger flere særligt ammoniakfølsomme naturområder indenfor en afstand fra ejendommen hvor ammoniakemissionen fra ejendommen kan påvirke naturkvaliteten.

Indenfor en radius på ca. 1000 m ligger en række kategori 3 natur-typer, jf skema 6.1. Det drejer sig om ferske enge, samt et enkelt overdrev.

Merbelastningen er beregnet til 0,0-0,1 på disse naturområder. Dette vurderes ikke at kunne medføre en væsentlig negativ påvirkning af naturtilstanden i disse områder.

Desuden ligger der enkelte marksøer omkring ejendommen. Disse vurderes været påvirket af næringsstofforforsel fra de omkringliggende arealer i et sådant omfang, at luftbåret kvælstof ikke vil medføre nogen tilstandsforringelse.

Alle de beskyttede naturområder omkring ejendommen ligger i de økologiske beskyttelseslinjer omkring Solbjerg Å systemet og Næsgård Bæk. Ifølge kommuneplanen må der i, og i tilknytning til, de økologiske forbindelseslinjer ikke etableres nye anlæg eller nyt byggeri, som reducerer områdernes eksisterende kvalitet eller potentiale som økologisk spredningskorridorer. Endvidere skal de økologiske forbindelseslinjers funktion som levested og spredningskorridor for dyr og planter som helhed eller i dele af deres udstrækning, styrkes inden udgangen af nærværende planperiode. Udvidelsen vurderes ikke at være i konflikt med disse retningslinjer

Ammoniakfordampning fra udbringningsarealer

Udbringningsarealerne er beliggende udenfor beskyttede naturområder. Flere af arealerne grænser dog op til beskyttede naturområder.

Udspreddning af svinegylle vil give anledning til ammoniakfordampning, der kan påvirke omkringliggende naturarealer betydeligt. I hvor høj grad naturområdet påvirkes afhænger af udbringningsteknikken, og størrelsen på udspreddningsarealet. Markarealets placering i forhold til naturområdet har med henvisning til dominerende vindretning også stor betydning for ammoniakdepositionen på naturområdet.

Der kan således i forhold til udbringningsteknikken opdeles en naturpåvirkning i tre scenarier: værste, bedste og gennemsnitlige. Udlægning af gylle med slanger vil således give anledning til en markant højere ammoniakfordampning end nedfældning, ligesom udlægning om foråret vil give anledning til en markant højere fordampning tidligt om foråret end i løbet af sommeren, hvor afgrøderne er i vækst.

Selv ved værst mulige udbringningsteknik vil ammoniakfordampning fra husdyrgødning ikke kunne give anledning til en ammoniakdeposition på mere end 0,3 kg N/ha/år ca. 250 m fra udspreddningsarealet, jf. bufferzonerapporten.

Eftersom det ansøgte projekt ikke medfører ændringer i arealanvendelsen, og derfor som udgangspunkt heller ingen merbelastning, vurderes der, i henhold til afskæringskriterierne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, at det kun vil være relevant at foretage konsekvensvurdering på kategori 1 og 2 natur (omfattet af husdyrlovens § 7), da der jf.

husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 kun kan stilles krav til merbelastning og ikke totalbelastning for kategori 3 naturtyper.

Morsø Kommune vurderer derfor, at det kun vil være relevant at vurdere på ammoniakpåvirkning af arealer der ligger længere i bufferzone 1 i forhold til § 7 natur.

Mark 55-0 ligger ca. 900 m øst for ovennævnte strandoverdrev. Med henvisning til den store afstand og placeringen øst for strandoverdrevet vurderes ammoniakdeposition fra udbringning af husdyrgødning på dette areal ikke at give anledning til en totaldeposition på over 1,0 kg N/ha/år, der er det fastlagte beskyttelsesniveau for kategori 2 natur.

Bilag IV-arter

Medlemslandene i EU skal i henhold til habitatdirektivets artikel 12 indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor. En tilladelse eller godkendelse må ikke kunne beskadige eller ødelægge leve-, yngle- eller raste-områder i det naturlige udbredelsesområde for de dyre- og plantearter, der er listet i habitatdirektivets bilag IV, a og b.

Kommunen skal foretage en vurdering af, om det ansøgte projekt i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke en bilag IV-art væsentligt, før kommunen kan træffe afgørelser i medfør af bl.a. husdyrlovens §§ 10, 11 og 12 (jf. bekendtgørelse nr. 408 af 01/05 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter)

Nærmest registrerede Bilag IV arter er hhv. Standtudse og Odder, der er registreret ca. 1500 m sydvest for Lyngvej 5. Luftbårent ammoniak fra Lyngvej 4 og 5 vurderes ikke at ville kunne få en negativ indflydelse på disse arter og deres foretrukne levesteder.

Krav til fosforoverskud på bedriftens udspretningsarealer er overholdt. Der er stillet skærpede krav til arealer i oplandet til Jølby Nor. Det vurderes derfor, at der ikke være en fosforudvaskning fra ejendommens udspretningsarealer der kan påvirke disse arters levesteder i negativ retning. Erosion fra skrånende arealer kan dog give anledning til udledning af fosfor til lavereliggende områder i forbindelse med udbringning. Dette er behandlet nærmere under afsnittet "stærkt skrånende arealer". Der drives ikke arealer under Lyngvej 4/5 der grænser direkte op til Jølby Nor, og som dermed kan give anledning til erosion af fosfor til søen.

På baggrund af den eksisterende viden om arten udbredelse og levevis vurderer Morsø Kommune at det ansøgte projekt sammenholdt med vilkår om fosforbalance på fosforoverbelastede arealer i oplandet til Jølby Nor ikke vil have væsentlige negative konsekvenser for Strandtudsen, eller dennes leve-, yngle- eller opholdssted. Det vurderes, at udvaskningen af kvælstof fra ejendommens udspretningsarealer ikke i sig selv medfører en påvirkning af vandhuller der er opholdssted for Strandtudse, idet de i højere grad er påvirket af oversvømmelse. Odderens udbredelse vurderes ikke at være negativt påvirket af næringsstofudledning fra husdyrbrug.

Øvrige bilag IV arter

Enkelte arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen. På baggrund af Faglig rapport fra DMU nr. 635 samt kommunens kendskab til området, mener kommunen, at det i den aktuelle sag er relevant at foretage en vurdering i forhold til følgende bilag IV-arter:

- Odder
- Markfirben

- Spidssnudet frø

Med henvisning til disse arters levevis og foretrukne levesteder vurderes disse arter ikke at blive negativt påvirket i deres udbredelse som følge af husdyrproduktionen og den tilhørende arealdrift på Lyngvej 4 og 5.

Natura 2000 områder

Det nærmest liggende Natura 2000-område ligger ca. 4.000 m sydvest for ejendommen, og er nr. 42: Mågerodde og Karby Odde. Udpegningsgrundlag og særlige trusler mod områdets tilstand fremgår af bilag 5.

Bevaringsmålsætningen for Natura 2000-områder er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, områderne er udpeget for. Det nævnte Natura 2000 område forventes ikke at opnå gunstig bevaringsstatus i 2015.

Kvælstofdepositionen i Natura 2000 området fra produktionen på Lyngvej 4 og 5 er ikke teoretisk målbar, og ammoniakemissionen fra Lyngvej 4/5 vurderes således ikke at indebære risiko for påvirkning af området. Områdets værdi som fuglelokalitet vurderes således heller ikke negativt påvirket af produktionen på Lyngvej 4/5.

På denne baggrund vurderer Morsø Kommune, at det ansøgte projekt på Lyngvej 4/5 ikke er i modstrid med en målsætning om at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som ligger til grund for udpegningen af det pågældende Natura 2000-område.

Fredninger

Der ligger ikke fredninger i nærheden af ejendommens udspretningsarealer. Der ligger enkelte diger på og langs med nogle af ejendommens udspretningsarealer.

Morsø Kommune vurderer, at der ikke er nogen konflikt mellem arealanvendelsen og fredninger.

Økologiske forbindelseslinjer og kerneområder

Flere udbringningsarealer og nærtliggende naturarealer ligger indenfor de i kommuneplanen udpegede "Økologiske forbindelseslinjer". I de økologiske forbindelseslinjer skal funktionen som levested og spredningskorridor for dyr og planter styrkes, og deres kvalitet eller potentiale som spredningskorridor må ikke reduceres.

Morsø Kommune vurderer, at der ikke sker en ændret arealanvendelse der kan medføre forringet naturtilstand eller forringe funktionen af de økologiske forbindelseslinjer.

Stærkt skrånende arealer

En del af mark 61-0 skråner meget (mark 1-0) ned mod en § 3 beskyttet mose (matrikel 2a, jølbygård, Solbjerg i den økologiske forbindelseslinje langs Solbjerg Å. Mosen vurderes sårbar overfor næringsstofpåvirkning via overfladeafstrømning, og der bør derfor foretages afhjælpende foranstaltninger der hindrer overfladeafstrømning fra den del af ejendommens udspretningsarealer der grænser op til dette naturområde. Der stilles derfor vilkår om, at der ikke må udsprede nogen form for gødning i en 20 m. bræmme, svarende nogenlunde til det stærkest skrånende areals bredde langs den nordlige dele af moseområdet, jf. rød markering på figur 2.

Der er ingen af udbringningsarealerne, der skråner kraftigt ned mod målsatte eller naturlige vandløb. Der er derfor ingen forøget risiko for overflade afstrømning til de vandløb, der grænser op til udbringningsarealerne.

Figur 2. Rød streg angiver placering af 20 m gødskningsfri bræmme langs moseområde.

Vilkår:

- 6.6.1 Der må ikke udsprede nogen form for gødning i en 20 meter bræmme langs den nordlige del af moseområdet syd for mark 61-0, jf. rød markering på figur 3.

På baggrund af ovenstående vilkår og de oplysninger der fremgår af ansøgningen, vurderes den ansøgte drift af udbringningsarealer at have en neutral effekt på beskyttet natur, som støder op til ejendommens udbringningsarealer.

Samlet vurdering på naturbeskyttelse og ammoniak

Kommunen vurderer, at udvidelsen af dyreholdet på ejendommen Lyngvej 4 som beskrevet i ansøgningen og med de ovennævnte vilkår:

- vil have en neutral effekt på Natura 2000 områder
- vil have en neutral effekt på arter beskyttet efter EF-habitatdirektivet bilag IV
- ikke vil påvirke de beskyttede naturarealer, der ligger indenfor en radius på 1000 m fra stald- og lageranlæg.
- vil have en neutral effekt på beskyttet natur, som støder op til ejendommens udbringningsarealer
- vil have en neutral betydning for de biologiske værdier i det nærmest liggende fredede område.

Det vurderes således, at udvidelsen vil være i overensstemmelse med husdyrlovgivningen, naturbeskyttelsesloven, fredningskendelser, kommuneplan og direktivforpligtelser for naturområder.

7 Varetagelse af hensyn til landskabet

En hensigtsmæssig placering af husdyrbrug og udformning af byggeri og anlæg, er afgørende for såvel erhvervet som for omgivelserne.

Ejendommen ligger i et område der i KP13-25 er udpeget til primært jordbrugsområde. Området er udpeget som et landskabeligt vedligeholdelsesområde, hvori nyt byggeri skal indpasses i den eksisterende karakter under hensyntagen til landskabets vedligeholdelsesmæssige tilstand og uforstyrrelighed. En del af anlægget på Lyngvej 4 lapper ind over et landskabeligt beskyttelsesområde. Der foretages ingen ændringer i anlægget på Lyngvej 4.

Følgende er uddrag fra landskabskarakteranalysen af området i forbindelse med Plan09:

”Landskabet fremstår enkelt og åbent til transparent afgrænset, præget af lange kig på tværs af området og til tilstødende områder og modstående kyster. Størstedelen af området fremstår middelroligt og let forstyrret. Det rummer landskabelige oplevelser, som især knytter sig til kystforlandet og de afvigende delområder.

Området er som helhed sparsomt bevokset, og overvejende præget af diger med spredt bevoksning samt skærmende beplantning omkring især husmandssteder og mindre gårde. Større gårde ligger delvis fri af beplantning. Udvidelser af eksisterende landbrugsanlæg, herunder gylletanke, samt nye bygninger og anlæg bør tilpasses landskabet både mht placering, skala, udformning og materialevalg, og bør som udgangspunkt ske i tilknytning til eksisterende byggeri. I hele området bør skærmende beplantning indgå som en del af tilpasningen.

Det bør tilstræbes, at de eksisterende diger og hegn bibeholdes, således at der ikke sker yderligere sammenlægning af mindre markfelter til større markfelter. Overdrevsarealer og strandenge bør fortsat afgræsses. Beplantninger omkring gårde bør bibeholdes, og bør udvides til også at omfatte nye landbrugsbygninger ved landbrugsudvidelser.”

Beskrivelse af det ansøgte projekt

Der søges om tilbygning til eksisterende stald i nordgående retning. Materialevalg holdes i samme farver og materialer som det eksisterende byggeri. Kiphøjde er uændret.

Anlægget på Lyngvej 5, hvor udvidelsen foretages ligger i kystnærhedszonens planlægningszone, hvor der kan meddeles konkrete tilladelser til byggeri og anlæg, hvis det ansøgte har helt underordnet betydning i forhold til nationale og regionale interesser. Tilbygningen ses ikke fra kystlinjen, da den ligger nord for det eksisterende byggeri. Byggeriet anerkendes kun i landskabet nærvist på grund af de topografiske forhold i området.

Der er ikke etableret beplantning omkring staldbygningerne på Lyngvej 5. Anlægget her er meget nedsænket i landskabet, og optræder derfor ikke markant i landskabet.

I forbindelse med udgravningen til byggeriet vil der blive meget overskudsjord. Denne jord udspreddes i et ca. 1 m tykt lag på agermarken umiddelbart syd for grusvejen op til anlægget på Lyngvej 5.

Vilkår:

- 7.1.1 Ved fremtidig vedligeholdelsesarbejde skal anvendes tilsvarende byggestil, herunder materiale- og farvevalg samt udformning, som findes i det eksisterende byggeri.

Etablering af større landbrugsbyggeri er ofte forbundet med en større mængde overskudsjord. Morsø Kommune vil i den sammenhæng påpege, at deponi af jord til enhver tid skal ske i samråd med kommunen.

Morsø Kommunes vurdering:

Med udgangspunkt i det stillede vilkår (7.1.1) og på baggrund af ansøgers oplysninger og en konkret besigtigelse af ejendommen, er det Morsø Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt er tænkt ind i landskabet, og ikke vil påvirke de visuelle oplevelsesmuligheder i området i negativ retning. Det vurderes ikke nødvendigt at stille yderligere vilkår.

8 Samlet vurdering og konklusion

Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug har til formål at forebygge og bekæmpe forurening af luft, vand, jord og undergrund, samt at begrænse lugt-, lys-, støv-, støj-, og fluegener fra husdyrbrug. Desuden tilsigter loven at fremme anvendelsen af bedste tilgængelige teknik. Virksomheden skal derfor indrettes og drives på en sådan måde, at anvendelsen af ressourcer, herunder energiforbrug og affaldsfrembringelse begrænses mest muligt.

Fælles for såvel ansøger som myndighed er, at det er vigtigt at der godkendes et projekt med forudsætninger og vilkår som er mulige for ansøger at efterleve og indpasse i den daglige drift på ejendommen. Det er Morsø Kommunes opfattelse, at projektet er udarbejdet i dialog og samarbejde mellem myndighed, ansøger og dennes konsulent, med henblik på at opnå dette fælles mål.

Morsø Kommune vurderer, at der med det ansøgte projekt og de i denne godkendelse stillede vilkår godkendes et projekt der:

- Ikke medfører væsentlige gener for naboer
- Anvender de bedste tilgængelige teknologier for netop denne ejendom
- Ikke indebærer væsentlig forurening af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredede, udepeget som internationale naturbeskyttelsesområder eller udpeget som særligt sårbare overfor næringsstofpåvirkning
- Ikke medfører negativ påvirkning af de landskabelige værdier
- Overholder de i loven fastsatte afskæringskriterier gældende for husdyrbrug omfattet af lovens § 12.

Projektet vurderes derfor samlet set at kunne gennemføres uden væsentlige gener for såvel nærmiljø som fjernmiljø.

9 Retsbeskyttelse og underretning

9.1 Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur og Miljøklagenævnet af ansøger, Miljøministeren, Embedslægen, interesseorganisationer og andre, der må antages at have væsentlig interesse i sagen.

Eventuel klage skal indgives skriftligt senest 4 uger efter afgørelsen er annonceret. Klagen skal indsendes til Morsø Kommune, og kan indsendes via mail: naturogmiljo@morsoe.dk eller til Morsø Kommune, Jernbanevej 7, 7900 Nykøbing M., hvorefter Morsø Kommune videresender klagen til Natur og Miljøklagenævnet, sammen med kommunens eventuelle bemærkninger.

For at få behandlet en klage hos Natur- og Miljøklagenævnet, skal klager indbetale et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er pr. 1. august 2012 fastsat til 500 kr.

Klager modtager en opkrævning fra Natur- og Miljøklagenævnet, så snart Morsø Kommune har videresendt klagen. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen.

Godkendelsen offentliggøres i Morsø Folkeblad og på Morsø Kommunes hjemmeside den 27. juni 2014. En eventuel klage skal således være Morsø kommune i hænde senest den 25. juli 2014 kl. 12.00.

Hvis ansøgningen ønskes indbragt for domstolene, skal det ske inden 6 måneder fra afgørelsen er offentliggjort.

9.2 Retsbeskyttelse

Godkendelsen er gældende fra tidspunktet for offentliggørelse af den endelige godkendelse. Med godkendelsen følger 8 års retsbeskyttelse. Morsø Kommune skal dog tage godkendelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, såfremt der fremkommer nye oplysninger om skadevirkninger ved forureningen og dette ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, jf. lovens § 40 stk. 2.

Morsø Kommune skal tage godkendelsen op til revurdering, når der er forløbet 8 år efter godkendelsen, jf. lovens § 41 stk. 3, og derefter mindst hvert tiende år. Den første revurdering skal således igangsættes i 2021.

9.3 Underretning om miljøgodkendelse

Godkendelsen samt bilag sendes til:

- I/S Kjærsminde, Lyngvej 4, 7950 Erslev
- Konsulent Linda Thordal; lth@landbo-limfjord.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Morsø, e-mail: dnmorsoe-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk

- Det Økologiske Råd, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, nord@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk
- Danmarks Naturfredningsforening Lokalafdeling Mors, e-mail: morsoe@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening Lokalafdeling, morsoe@dof.dk

Nykøbing Mors den 27. juni 2014

Anja Sørensen
Biolog
Team Natur og Landbrug, Natur og Miljø
Morsø Kommune
Jernbanevej 7, 7900 Nykøbing Mors
Tlf. 99 70 70 74
e-mail: ans@morsoe.dk

Bilag 1 Placering i forhold til naboer

Placering af Lyngvej 4 og 5 i forhold til naboer. Anlæggene er markeret med gule stjerner.

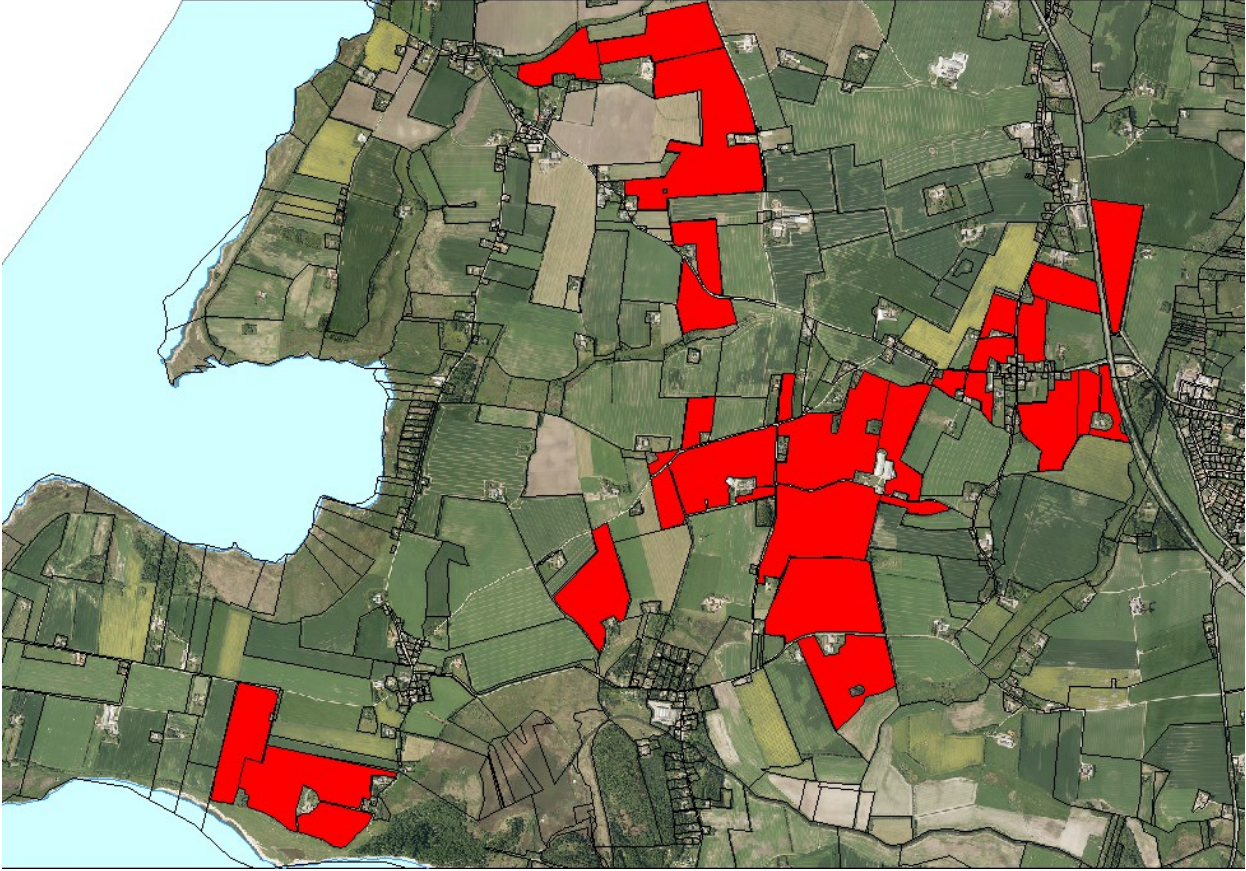

Landbo Limford
 BEVONSTOM • HUSK • HB • RÄDDNINGSLINJE

System: 1st Kvarnbygd Lyrskif 3 7850 Bm/kr 97741300	Mått: 1000 10000
Namn: 500 sidor 12 000 000 100 120000	Datum: 08.11.2013 100 120000
0,1 Situationsplan	

Öppna kartor på: [Google Maps](#) • [OpenStreetMap](#) • [Mapbox](#) • [Mapbox Streets](#) • [Mapbox Satellite](#) • [Mapbox Terrain](#) • [Mapbox Dark](#) • [Mapbox Light](#)

Bilag 3 Arealer

Bilag 4 Kapacitetserklæring

Der er regnet med 1200 søer, 10000 smågrise på denne bedrift og 1000 slagtesvin

Der er regnet med følgende kapacitet

250 m3 kanaler under stalden

20 m3 fortank

4500 m3 overdakket gylletank

500 m3 gylletank

1000 m3 gylletank

1000 m3 lejet gylletank.

7270 m3 i alt

Hvis der årligt produceres 8860 m3

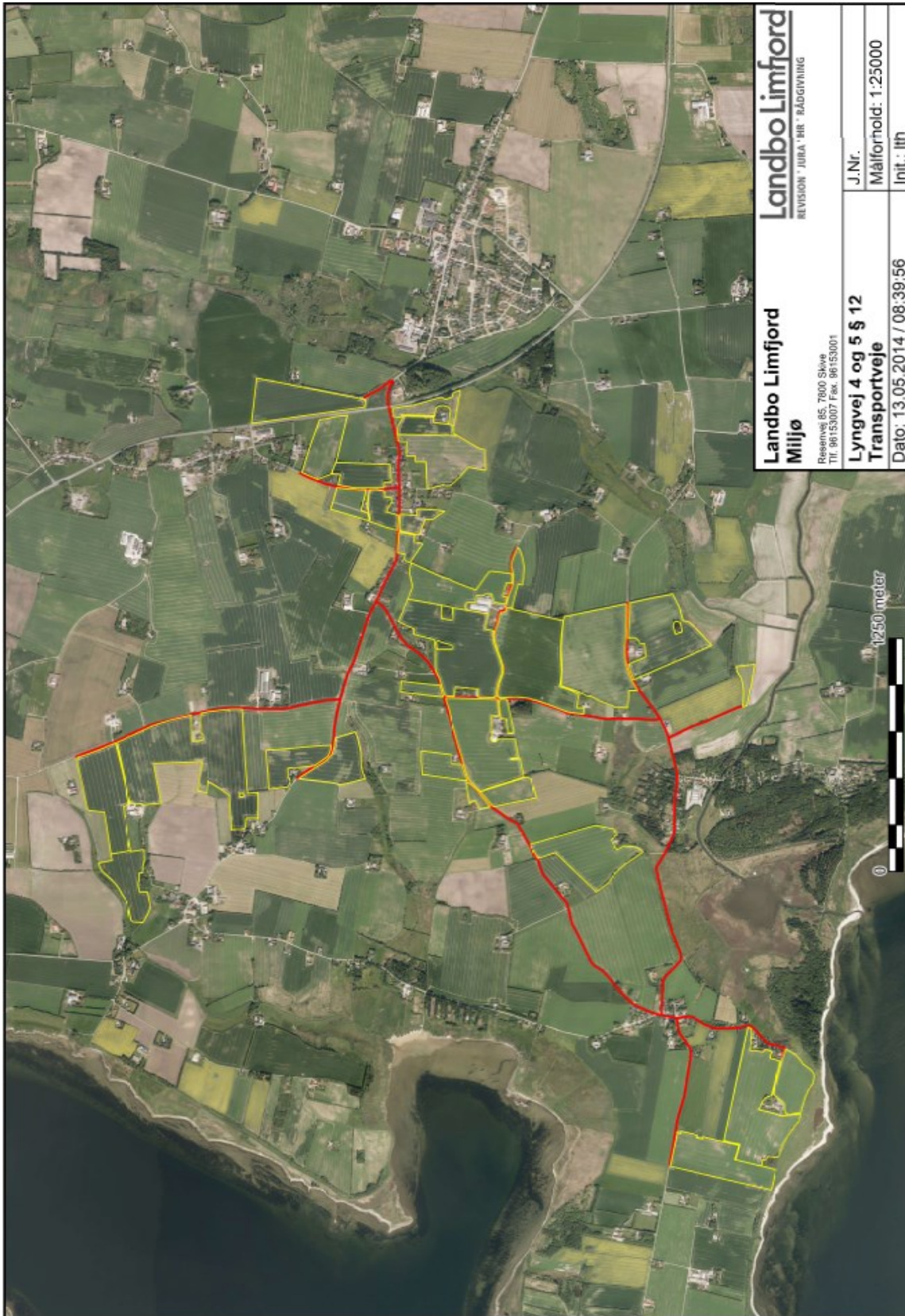
svarer det til en **kapacitet på 9,84 mdr**

Besætning, dyreenheder og gødningsproduktion

Husdyrart / staldsystem	Antal	% græs	DE	Tons	Kg N	Kg P	Kg K
CHR-nr./Besæt.nr: 16623 / 16623							
Slagtesvin, Fuldspaltegulv	500,0 Stk		13,9	260	1.175	309	670
			13,9	260	1.175	309	670
CHR-nr./Besæt.nr: 39305 / 39305							
Smågrise, Toklimast., delvis spaltegulv	10.000,0 Stk		50,2	1.380	4.760	1.360	2.980
Årssøer, løbe-og drægtighedsst., Løbe-/dr.st.,In..	1.200,0 Årsdyr		194,9	4.884	19.080	4.680	8.520
Årssøer, farestald, Fare st., kassesti, delvis sp.	1.200,0 Årsdyr		83,5	2.076	8.160	2.004	3.648
			328,6	8.340	32.000	8.044	15.148
CHR-nr./Besæt.nr: 39306 / 39306							
Slagtesvin, Fuldspaltegulv	500,0 Stk		13,9	260	1.175	309	670
			13,9	260	1.175	309	670
I alt			356,4	8.860	34.350	8.661	16.488

Dyreenheder og harmoni	Dyreenheder		
Egen besætning før fradrag	356,35		
Fradrag i DE			
Modtaget DE			
Produceret inkl. modtaget	356,35		
Afsat DE			
Forbrugt DE	12,85	Max.	302,54 DE
Lageropbygning	343,50		
Harmoniareal	216,10 ha		
Forbrug af DE pr. ha	0,06 DE/ha	Max.	1,40 DE/ha
Virksomheden indgår i produktionsmæs. sammenh.	Nej		
Indberettet andet harmonikrav på bedriften	Nej		
Undtagelsen på 2,3 DE for kvægbrug er anvendt	Nej		

Bilag 5 Transportveje

Bilag 6: Natura 2000 område nr. 42: Mågerodde og Karby Odde

Udpegningsgrundlag og beskrivelse jfr. basisanalyse:

Arter

1355 Odder (*Lutra lutra*)

Naturtyper

1150 Kystlaguner og strandsøer

1160 Større lavvandede bugter og vige

1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde

1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand (1) -

1330 Strandenge

3260 Vandløb med vandplanter 3 stationer 3

6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)

7230 Riggær

Fugle

Lysbuget Knortegås

Klyde

Hjejle

Havterne

Dværgterne

Områdebeskrivelse

Området udgøres af 1/3 marine områder, der består af kystnære arealer ud for den vestlige del af Mors. Den øvrige del af området består mest af relativt store arealer med strandenge, der er beliggende nedenfor den gamle kystskrænt ved Limfjorden. Området er en værdifuld fuglelokalitet for flere yngle- og trækfugle.

Vigtigste naturværdier

I området findes der flere naturtyper, som i kraft af deres relativt store arealmæssige udstrækning eller deres høje naturkvalitet er af enten regional eller national betydning. Således forekommer der relativt store arealer af større lavvandede bugter og vige, samt af strandenge. Af andre vigtige naturtyper må især nævnes kystlaguner og strandsøer, der er beliggende indenfor strandengene, samt strandoverdrev og mindre arealer med riggær og væld.

Som fuglelokalitet er området især værdifuldt for ynglefuglene Klyde, Havterne, Dværgterne og Brushane, samt for trækfuglene Lysbuget Knortegås og Hjejle. Odder færdes her også.

Der er foretaget en tilstandsvurdering for de fleste af områdets naturtyper. På hver lokalitet er tilstanden beregnet ud fra en række registreringer i felten af de økologiske forhold (struktur) og artssammensætning. Denne tilstand er truet af de nedenfor nævnte trusler.

Trusler mod områdets naturværdier

Næringsstofbelastning fra luften udgør især en trussel mod de kvælstoffølsomme naturtyper. Det gælder særligt for riggærene, hvorimod strandengene er vurderet som værende mindre kvælstoffølsomme. Tålegrænsen vurderes at være overskredet for riggærene. De marine naturtyper er fortsat truet af tilførsel af kvælstof og fosfor fra land.

Tilgroning med træer og buske udgør indtil videre ingen trussel, idet at der fortsat sker afgræsning på en stor del af strandengene, dog er flere strandenge ved f.eks. Karby under kraftig tilgroning med Tagrør. Vegetationen er dog generelt så høj at tilgroning vurderes at udgøre en trussel mod strandengenes græsdominerede naturtype på lang sigt.

Oversigt over arter og naturtypers i ugunstig bevaringsstatus på baggrund af naturplanens indsatsprogram for område 42:

Ugunstig bevaringsstatus

Naturtype/art	Trusler
1150 Kystlaguner og strandsøer	Ej tilstandsvurderet
1160 Større lavvandede bugter og vige	Udvaskning af næringsstoffer
1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde	Ej kortlagt
1310 Vegetation af kveller eller andre strandplanter på mudder og sand. (Enårig strandengsvegetation)	Ej kortlagt
1330 Strandenge	Direkte og indirekte gødskning, tilgroning
3260 Vandløb med vandplanter	Vandløbsvedligeholdelse, dårlige fysiske forhold
6210 Overdrev på mere eller mindre kalkholdig bund	Kvælstofdeposition, (fragmentering jfr. indsatsprogram)
7230 Riggær	Kvælstofdep., Fragmentering, tilgroning

Tabel 1. Ej kortlagte/tilstandsvurderede naturtyper er medtaget, idet de skal have gunstig bevaringsstatus

Fugle	Trusler
Klyde, ynglefugl	Forstyrrelse, prædation, hydrologi, manglende afgræsning
Havterne, ynglefugl	Forstyrrelse, prædation, hydrologi, manglende afgræsning
Dværgterne, ynglefugl	Forstyrrelse, prædation
Lysbuget knortegås, trækfugl	Udvaskning af næringsstoffer ift. ålegræs, tilgroning af strandenge

Oversigt over arter/naturtyper med gunstig bevaringsstatus i område 42:
Odder & hjejle

Bilag 7: Natura 2000 område nr. 28: Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø

Udpegningsgrundlag og beskrivelse jfr. basisanalyse:

Arter

- 1103 Stavsild
- 1166 Stor vandsalamander
- 1355 Odder
- 1365 Spættet sæl
- 1393 Blank seglmos (*Drepanocladus vernicosus*)
- 1528 Gul stenbræk (*Saxifraga hirculus*)

Naturtyper

- 1110 Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
- 1140 Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
- 1150 *Kystlaguner og strandsøer
- 1160 Større lavvandede bugter og vige
- 1170 Rev
- 1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde
- 1220 Flerårig vegetation på stenede strande
- 1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
- 1330 Strandenge
- 2110 Forstrand og begyndende klitdannelser
- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks Ikke kortlagt -
- 3260 Vandløb med vandplanter
- 4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
- 6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
- 6230 *Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 7140 Hængesæk og andre kærsamfund dannet flydende i vand
- 7220 * Kilder og væld
- 7230 Riggær

Fugle

- Lysbuget Knortegås
- Hvinand
- Tp. Skallesluger
- Klyde
- Hjejle
- Havterne

Områdebeskrivelse

I området findes flere naturtyper, som i kraft af deres store arealmæssige udstrækning eller deres høje naturkvalitet er af enten regional eller national betydning. Således forekommer ca. 20 % af Nordjyllands samlede areal med strandenge i området. Strandengene er vigtige for de truede fuglearter Alm. Ryle og Brushane.

Vigtigste naturværdier

Der er store marine værdier i området i kraft af forekomsten af nogle af landets største lavvandede fjordområder. Disse arealer har tidligere rummet vidtstrakte flader med ålegræs. De lavvandede marine områder omkring Agerø er af international betydning for Lysbuget Knortegås. Den store

nordlige lagunesø på Agger Tange er et vigtigt nationalt forstyrrelsesfrit område for specielt Spids-, Krik- og Pibeænder, ligesom Agger Tange er et vigtigt rastested for bl.a. Klyder og Hjejler. Dertil kommer, at flere af områdets uforstyrrede holme udgør vigtige ynglelokaliteter for Split-, Fjord-, Dværg- og Havterne.

Trusler mod områdets naturværdier

Næringsstofbelastning fra luften udgør især en trussel mod forekomsterne af sure overdrev, tørre heder, klitheder, grå/grønne klitheder, idet tålegrænsen er markant overskredet for de fleste arealers vedkommende. Dette gælder i mindre grad for kalkoverdrev, rigkær og kildevæld. Ligeledes er store dele af de marine naturtyper i Limfjorden fortsat truet af for store tilførsler af næringsstof. Dette betyder igen, at fødegrundlaget for de fugle, der er tilknyttet især ålegræsbestandene er truet.

For de fire tørre naturtyper, tørre heder, grå/grønne klitter, klitheder og kalkoverdrev udgør tilgroning i form af høj vegetation en stor trussel på både kort og lang sigt. De grå/grønne klitter og kalkoverdrevene er ligeledes truet af tilgroning i vedplanter. For de våde naturtyper - strandeng, kildevæld, hængesæk og rigkær udgør tilgroning i form af først og fremmest højstaudevegetation en stor trussel. Tilgroning af tidligere afgræssede engarealer m.v. er en stor trussel for en lang række fuglearter, først og fremmest de ynglende vadefugle.